

СПЕЦИАЛНОСТ “УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”
КОНСПЕКТИ ЗА СЕМЕСТРИАЛНИ ИЗПИТИ, 2-РИ КУРС, 3-ТИ
СЕМЕСТЪР, МАГИСТРИ ПО Т.3, ЗАД. ОБУЧЕНИЕ, УЧ. 2015/2016 Г.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ

1. Концептуален модел на професионалното сестринство и здравните грижи. Фундаментални човешки нужди и тяхната връзка с основните сестрински грижи..
2. Сестринството в променящия се свят. Ефекти на икономическите, демографските и технологичните промени върху лидерството и мениджмънта в сестринството.
3. Лидерство и мениджмънт в сестринството – общи понятия, качества на ефективния лидер и мениджър. Нива на управление и типове мениджъри.
4. Теории за лидерството. Стиллове на лидерство.
5. Теории за мениджмънта – класическа школа, школа на човешките отношения, школа на организационното поведение.
6. Организация и организационни структури. Неформална и формална структура. Форми на организационната структура – централизирана и децентрализирана.
7. Планирането като първа функция на мениджмънта. Стратегическо и оперативно планиране. Йерархия на планирането. Мисия, цели и философия на организацията. Разработване на политики, процедури и правила в организацията.
8. Планиране на промяната – основни понятия, теории за промяната, стратегии за промяна.
9. Процесът на вземане на управленско решение. Видове управленски решения.
10. Етапи на вземане на управленски решения и средства за решаване на проблеми.
11. Управление на работните групи. Групова динамика.
12. Комуникации – същност и основни елементи, комуникации в организациите.
13. Междупличностни комуникации, информационни сфери, стратегии за подобряване на междупличностните комуникации, поведение при разговор. Подготовка и провеждане на работни срещи и съвещания.
14. Мениджмънт на конфликтите – причини и източници на конфликти в сестринството, стратегии и умения за решаване на конфликти.
15. Лидерство и власт в сестринството. Същност и модели на властта, видове власт, измерение и закони на властта.
16. Мотивация – основни понятия, теории за мотивацията, теория на очакванията на Вруум.
17. Наградни програми и стимули в сестринството.
18. Ефективно управление на времето – главни препятствия и подход за подобряване на управлението на времето.
19. Управление на човешките ресурси. Привличане, подбор и назначаване на персонала.
20. Управление на човешките ресурси. Анализ на длъжността и длъжностна характеристика.

21. Управление на човешките ресурси. Интервю – същност, подготовка и провеждане на интервю за набиране на персонал.
22. Анализ на трудовата заетост и планиране на необходимия персонал.
23. Осигуряване с персонал – централизирана и децентрализирана система, съставяне на работни графици, задачи на сестрата-мениджър.
24. Контролът като функция на мениджмънта в сестринството.
25. Оценка на дейността на персонала – цели на оценката, оценката като комуникационен процес, възможни грешки при оценката.
26. Оценъчна система ПОЛИКАП. Необходими характеристики за ефективна оценъчна система. Етапи и предимства на ПОЛИКАП.
27. Ефективни контролиране на използването на материалните ресурси – произход на проблема и програма за корекция.
28. Измерване и подобряване на отношението на сестрите към ценовата ефективност на сестринските грижи.
29. Теории за сестринските грижи.
30. Основни модели за предоставяне на сестрински грижи.
31. Подобряване ефективността в планирането на грижите за пациентите.
32. Управление на качеството на здравните грижи. Основни понятия. Изграждане на система за качество на грижите.
33. Подходи за осигуряване на качествени и непрекъснати сестрински грижи – сестрински метод, сестринска диагноза.
34. Средства за осигуряване на качествени и непрекъснати сестрински грижи – сестринско досие, протоколи за сестрински грижи, технически фишове и др.

МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРАКТИКА

1. Предмет и задачи на дисциплината „Методика на практическото обучение на специалистите по здравни грижи“
2. Учебен процес във висшето медицинско училище – елементи, характеристики, свързани с практическото обучение на студентите
3. Методика на изработването на учебни цели – институтски, катедрени.
4. Методически изисквания при изработване на специфични учебни цели.
5. Структура на методическа разработка на учебно-практическо занятие.
6. Учебно-практическо занятие – основна форма за практическо обучение на специалностите от професионално направление „Здравни грижи“.
7. Подбор и приложение на адекватни учебни методи.
8. Методически изисквания за приложението на методите „беседа“ и „дискусия“
9. Методически изисквания за изработване и прилагане на алгоритми
10. Методика за организацията и провеждане на самостоятелната работа на студентите
11. Методика за изработване на учебни задачи и прилагането им в учебния процес. Типови и ситуационни задачи.
12. Методи за контрол и оценка.
13. Традиционни методи за контрол. Методика за избор и прилагане.

14. Методика за изработване на дидактически тестове за проверка на знанията на I и II познавателно равнище
15. Методика за изработване на дидактически тестове за проверка на знанията на III и IV познавателно равнище

СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА

1. Социалната медицина като наука - предмет, задачи, структура и методи.
2. Здраве и болест. Социални фактори на здравето - същност и класификация. Социално-медицински подход в дейността на здравния работник.
3. Обществено здраве - определение, основни показатели и характеристика на познавателната им стойност.
4. Демографски показатели за статика. Възрастова структура на населението. Медико-социални аспекти на застаряването на населението.
5. Медико-социални аспекти на раждаемостта - основни понятия, скала за оценка. Показатели за възпроизводството на населението.
6. Тенденции на раждаемостта в България и другите региони и страни.
7. Медико-социални аспекти на общата смъртност - основни понятия, оценка, същност на стандартизираните показатели за смъртност.
8. Тенденции на общата смъртност в отделните страни и региони. Тенденции на общата смъртността в България. Смъртност в активна възраст. Тенденции на смъртността от социално-значими заболявания.
9. Медико-социални проблеми на детската смъртност - определение на основните понятия, скали за оценка.
10. Тенденции на детската смъртност и на смъртността до 5-г. в различните страни и региони. Тенденции на детската смъртност в България.
11. Средна продължителност на предстоящия живот - определение, таблици за смъртност. Тенденции и медико-социални проблеми на СППЖ в света и в България.
12. Заболяемостта като измерител на общественото здраве - определение на основните понятия. Източници и методи за изучаване на заболяемостта. Международна класификация на болестите (МКБ) - значение, принципи на изграждане, структура на X ревизия на МКБ.
13. Структура и динамика на общата заболяемост и болестност в България. Тенденции на заболяемостта в света. Измерване на тежестта на заболяванията – DALYs.
14. Заболяемост с временна нетрудоспособност (ЗВН) - определение, подходи за изучаване, показатели за оценка.
15. Социалнозначими заболявания - критерии и съдържание на понятието. Рискови фактори - класификация.
16. Рискови фактори и рискова констелация на българското население.
17. Здравната система като социална система - определение и характеристика от гледна точка на системния подход, фундаментални цели и функции.
18. Здравна служба - определение, фактори, функции и организационни принципи на здравната служба.

19. Здравна политика. Нива на здравна политика и здравни органи. Тенденции и приоритети на здравната политика в развитите страни.
20. Типология на здравните системи. Система на държавния монополизъм. Система на либералния плурализъм. Система на ограничения естатизъм.
21. Първична здравна помощ - концепцията на СЗО. Първичната здравна помощ в България.
22. Болнична помощ - мисия, цел и статут на болницата. Видове болнични заведения, структура и функции на болницата. Пациентът в болницата.
23. Условия и ред за оказване на болнична помощ. Взаимоотношения на болницата с НЗОК и РЗОК. Показатели за оценка на дейността на стационара. Рационално използване на легловия фонд.
24. Медико-социални проблеми на майчинството и здравето на жените. Организация на акушеро-гинекологичната помощ. Национална приоритетна програма за майчино здравеопазване.
25. Медико-социални проблеми на детството. Организация на педиатричната помощ. Национална приоритетна програма за детско здравеопазване.

АНДРАГОГИКА

1. Андрагогиката като наука. Развитие на андрагогиката - исторически преглед. Етапи в развитието на андрагогиката. Предмет, обект и задачи.
2. Образование за устойчиво развитие. Съвременни концепции за образованието и обучението. Пазарът на труда и образованието на възрастните.
3. Андрагогически модел – теория на учене при възрастните. Видове образование за възрастни и типове учене. Система на непрекъснато образование.
4. Образование на възрастни в съвременния свят. Учебният процес при обучаващи се възрастни. Изисквания към преподавателя и организационната подготовка и реализация.
5. Дизайн на обучението на учащи се възрастни. Разнообразие на форми и методи на обучение. Нетрадиционни технологии на образованието за възрастни. Бизнес обучение. Фирмено обучение.
6. Професионална и функционална характеристика на специалиста по андрагогика. Изкуството да общуваме пълноценно с възрастните в процеса на обучение.
7. Особенности на психиката при възрастните хора. Психичен облик на остаряването.
8. Възрастният човек като обучаващ се - роля на мотивацията, влияние на религията.
9. Планиране, организация и провеждане на обучителни форми в рамките на здравното заведение /курсове за следдипломна квалификация, регулярни тематични колегиуми и семинари, участие в инициативи на пациентски организации/.

10. Специфики при общуването с пациенти в здравното заведение според възрастта. Сравнителен анализ между деца и възрастни.
11. Оказване на здравни и социални грижи на възрастни пациенти. Обучение на пациенти и техните семейства. Възрастният пациент в семейството.

ХИГИЕНА И ЕКОЛОГИЯ НА ЗДРАВНОТО ЗАВЕДЕНИЕ

1. Хигиена и екология - предмет, цел и задачи.
2. Медицински аспекти на екологията и влиянието на научно-техническата революция.
3. Болнично строителство. Законодателство. Хигиенни изисквания към планирането и устройството на болничния участък, болничните отделения и стаи.
4. Хигиенни изисквания към стопанския сектор. Водоснабдяване и канализация. Управление на болничните отпадъци.
5. Изисквания към микроклимата, осветлението, отоплението и вентилацията в болничното заведение.
6. Хигиенни изисквания към специализираните болнични отделения: акушеро-гинекологични, детски неинфекциозни отделения, инфекциозни и фтизиатрични отделения.
7. Хигиенни изисквания към операционния блок и хирургичните отделения.
8. Особенности в планирането и устройството на лечебно-диагностичните сектори на болницата.
9. Хигиенни изисквания към хранителния блок в болницата.
10. Епидемиология и екология. Епидемичен процес.
11. Болнична дезинфекция и антисептика.
12. Болнична стерилизация. Централна болнична стерилизационна.
13. Епидемиология на вътреболничните инфекции – основни положения.
14. Превенция на вътреболничните инфекции.
15. Защита на персонала от ВБИ. Стандартни предпазни и допълнителни (изолационни/бариерни) мерки.

Литература

1. Хигиена и медицинска екология, Учебник за студенти по дентална медицина и фармация под редакцията на доц. Б. Юстениянова, Варна, 2012.
2. Ръководство за практически упражнения по епидемиология на инфекциозните заболявания, под редакцията на проф. д-р Нели Рибарова, Издателство СИМЕЛПРЕС, София, 2013
3. Епидемиология на заразните болести. Учебник за медицинските колежи под редакцията на проф. В. Монеv, Издателство Знание, 2000 г.
4. Наредба № 3 от 8 май 2013 г. за утвърждаването на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции (*Обн. ДВ. бр.43 от 14 Май 2013г.*)

УПРАВЛЕНСКА И БИЗНЕС ЕТИКА

1. **Въведение в бизнес етиката.** Същност и развитие на бизнес етиката. Ползи от бизнес етиката. Отличителни черти и функции на бизнес етиката. Структура на бизнес етиката.

2. **Морална отговорност в организациите.** Дефиниция за морална отговорност. Фактори, повлияващи моралната отговорност в организацията. Управление на моралната отговорност. Явлението whistleblowing.
3. **Интегритет.** Същност на понятието. Значение на интегритета в корпоративния свят.
4. Морално-етични изисквания към мениджъра.
5. **Ценности и морални норми в организациите.** Ценности, добродетели и морални норми. Разлика между ценности и принципи. Морални принципи в бизнес етиката.
6. **Отговорности към потребителя.** Права на потребителя. Безопасност на продуктите.
7. **Морални аспекти на рекламата.** Рекламата в социално-етична перспектива. Специфика и етика на рекламата в областта на медицината. Реклама на продукти, носещи вреда или предизвикващи зависимост.
8. Права и отговорности на служителите. Отговорности на мениджъра.
9. Механизми на регулиране на етичните стандарти в бизнеса – механизъм на „естественния подбор“, юридически механизми, граждански натиск.
10. **Управленска етика.** Мотивация на персонала.
11. **Управленска етика.** Справяне с организационния стрес.
12. **Организационна етика.** Същност на организационната етика. Личностни фактори за етично поведение в организацията. Фактори на социализацията. Лични стратегии за вземане на етично решение.
13. **Организационна етика.** Организационни фактори (фирмена култура, взаимоотношения, морални конфликти). Стратегия и стилове за справяне с конфликти.

Управление на здравните грижи	30/30	Доц. д-р Г. Грънчарова, дм Доц. М. Драганова, дм
Социална медицина	20/10	Доц. д-р С. Янкуловска, дмн Гл.ас. д-р М. Камбурова, дм Ас. Й. Симеонова
Методика на обучението по практика	15/15	Доц. М. Драганова, дм
Андрагогика	15/0	Доц. С. Цветкова, дпс
Приложна психология	25/0	Доц. д-р М. Стоименова, дм
Хигиена и екология на здравното заведение	15/0	Доц. д-р М. Карчева, дм Гл.ас. д-р Н. Статев Гл.ас. д-р В. Бирданова, дм
Управленска и бизнес етика	15/0	Доц. д-р С. Янкуловска, дмн